

over; in tegenstelling tot von Lossow bleven de detachementen van de *Reichswehr* in München en elders in Beieren achter von Seeckt staan. De ochtend na de staatsgreep verbood von Kahr, omzwenkend, de NSDAP en de *Völkischer Beobachter*. Toen Hitler in de middag van 9 november aan het hoofd van een stoet die door een deel van de bevolking hartelijk toegejuicht werd, het centrum van München binnentrok, was een salvo van de politie, gevolgd door een schietpartij die aan zestien Nazi's en drie politie-agenten het leven kostte, voldoende om de stoet (alleen Ludendorff liep onverstooraar door) uiteen te doen stuiven. Hitler, door een kogel in de linkerschouder gewond, vluchtte en werd twee dagen later in de villa van een vriend en partijgenoot gearresteerd. De staatsgreep was deerlijk mislukt, maar al op 12 november vonden er in München studentendemonstraties ten gunste van de NSDAP plaats.

Toen Hitler en Ludendorff in april '24 met acht anderen, allen van hoogverraad beschuldigd, terecht stonden, bevonden zij zich in een tactisch-gunstige positie: wat hadden zij, in opstand komend tegen de republiek van Weimar, anders gedaan dan, zij het brutaler, het doel nastreven dat ook de Beierse autoriteiten zich gesteld hadden? Hitler domineerde tijdens het gehele proces. Ludendorff werd vrijgesproken, hijzelf kreeg vijf jaar gevangenisstraf. Vijf jaar? De lekenrechters vonden dat een veel te lange termijn; de president van de rechtbank suste hen: Hitler zou wel spoedig gratie krijgen. Inderdaad, nog vóór het einde van het jaar ging de poort van de vesting Landsberg voor hem open.

Hij had de periode van comfortabele detentie benut om aan zijn secretaris, Rudolf Hess, en aan zijn chauffeur het manuscript te dicteren voor het eerste deel van zijn politieke autobiografie, *Mein Kampf*, waarin hij met verbluffende (of moeten wij, gezien zijn op openlijke intimidatie gerichte tactiek, schrijven: natuurlijke?) openhartigheid zijn politiek *credo* beled: *credo* van haat jegens de republiek, jegens de democratie en de democratische partijen, jegens socialisme en communisme, jegens de Joden: Duitsland, zo heette het in het in '27 verschijnende tweede deel, zou de eerste wereldoorlog gewonnen hebben, 'hätte man zu Kriegsbeginn und während des Krieges einmal zwölf- oder fünfzehntausend dieser hebräischen Volksverbrecher . . . unter Giftgas gehalten'.¹ Van de eerste tot de laatste bladzijde legde *Mein Kampf* getuigenis af van een agressieve gezindheid die zich, met uitzondering van het fascistisch Italië, tegen alle Europese staten richtte, met name ook tegen de door Hitler, als door zoveel andere Duitsers, geminachte Slavische

¹ Hitler: *Mein Kampf*, dl. II (1927), p. 344.